

Téma: Kým podle vás jste? Identita

Blok 1: Kým jsem?

Co z nás dělá osoby, kterými jsme? V tomto bloku se podíváme sami na sebe a pokusíme se označit lidi, místa a věci, které přispívají k tomu, jak sami sebe vnímáme.

Upozornění: Tato kapitola obsahuje odkazy na specifické internetové stránky, např. YouTube. Obsah těchto externích internetových stránek se mění, a je tedy zapotřebí kontrolovat, zda je pro studenty stále vhodný.

Výukový cíl tohoto bloku

Studenti:

- budou vnímat identitu nikoli jako neměnnou charakteristiku, ale jako proces
- pochopí, že různé identity je třeba cenit a respektovat
- pochopí, že každý národ má metody nebo nástroje, jak vytvořit tzv. „kolektivní“ identity
- vytvoří si vlastní promyšlený názor na evropskou identitu či identity

Poskytnuté materiály

- Materiál č. 1 Šablony matrjošek
Materiál č. 2 Mapy Evropy a obraz „Europa“
Materiál č. 3 Euromince
Materiál č. 4 Karikatury Evropanů

Výuková aktivita č. 1: Co ze mě dělá osobu, kterou jsem? (max. 20 minut)

Zdroj: © Shutterstock

Diskutujte se studenty o tom, jak chápou slovo „identita“. Mají pocit, že existuje jedno slovo, které by vyjadřovalo to, kým dnes jsou? Nebo jejich osobnost tvoří více prvků a charakteristik? Je identita individuální nebo kolektivní záležitost? Mohou existovat obě současně? Identita je často používána ve spojení s pojmy, jako je „národnost“ nebo „občanství“, ale rovněž s charakteristikami jako „fyzická“, „socio-ekonomická“, „náboženská“ a „kulturní“ identita. Pobídněte studenty k zamyšlení

DŮM EVROPSKÝCH DĚJIN

nad těmito otázkami pomocí literárních odkazů, jako jsou ukázky z životopisů a autobiografií: velmi užitečným příkladem je první odstavec knihy Amina Maaloufa *Les Identités meurtrières (Vražedné identity)*, která byla přeložena do mnoha jazyků.

Vyzvěte studenty, aby samostatně přemýšleli o těchto prvcích a charakteristikách, díky nimž jsou tím, kým jsou, a aby se zamysleli nad výše uvedenými pojmy. Vybídněte je k tomu, aby přišli na další prvky, které zatím nebyly ve třídě zmíněny. Požádejte studenty, aby si promysleli odpovědi na tyto otázky a své odpovědi napsali nebo nakreslili do šablon matrjošek z materiálu č. 1 a své odpovědi zdůvodnili. Největší panenka představuje identitu, s níž se student ztotožňuje nejvíce a nejmenší panenka pak identitu, s níž se ztotožňuje nejméně. Jejich odpovědi pak umístěte na nástěnku ve třídě nebo na internetový nástroj pro zpětnou vazbu, jako je [AnswerGarden](#), a zaznamenejte, jak často se vyskytují nejpobulárnější pojmy. Studenti matrjošky na zadní straně podepíší, aby je mohli po poslední aktivitě v tomto bloku dostat zpět. Zdůrazněte prosím, že poznávání různých charakteristik, které tvoří identitu studentů, je pozitivní věc – je to úvaha nad tím, že identita není jednoduše jedna konkrétní koncepce, ale že se skládá z různých aspektů.

Skupinová aktivita č. 1: Vytvořte svůj vlastní stát! (max. 15 minut)

Rozdělte třídu na skupiny přibližně stejné velikosti. Vyzvěte studenty, aby si představili, že mají vybudovat úplně nový stát. Stát, jehož občané cítí, že do něj skutečně patří. Jak mohou občané státu, kteří mají různé identity, zvyky a víru, spolu žít v míru? Takovýto úkol byl vždy obtížný a mnohé země s ním stále potýkají. Pomozte studentům vnést vlastní nápady a poskytněte jim tato vodítka:

- společné zkušenosti
- společné politické/právní dějiny
- společné rituály (např. volby)
- společná ideologie/společná práva
- společné symboly (např. vlajka, hymna, pas, měna)
- respekt a mezikulturní porozumění

Jednotlivé skupiny by v rámci úvah o svém novém státě měly provést srovnání se státy ostatních skupin a s tím, jak funguje jejich vlastní země. Nezapomeňte studentům vysvětlit, jaký je rozdíl mezi „státem“ a „národem“, a jejich definice poskytněte na začátku tohoto bloku. Možná studenti přijdou na lepší způsoby, jak vybudovat inkluzivnější stát!

DŮM EVROPSKÝCH DĚJIN

Skupinová aktivita č. 2: Je možné definovat evropskou identitu? (max. 20 minut)

Zdroj: © Shutterstock

S pojmem národní identity je obeznána většina lidí, ale existuje něco, co lze označit za společnou evropskou identitu? Mnozí Evropané jsou nyní součástí hospodářské a měnové unie, ale stačí to samo o sobě k vytvoření pocitu „společné“ identity lidí na celém kontinentě? Je myšlenka sdílené evropské identity vůbec reálná na kontinentě s tak různorodým dědictvím a kulturami? Stejně jako se vyvíjí a posouvá osobní identita, tak se od minulosti po současnost proměňuje a vyvíjí v něco jiného a nového i chápání evropské identity.

Rozdělte studenty do malých skupin a rozdejte jim materiál č. 2. Požádejte skupiny, aby porovnály mapy Evropy z různých století. Cílem je, aby si studenti uvědomili, že Evropa je místem, kde se odedávna mění hranice, což má vliv na identitu lidí, kteří na tomto světadíle žijí. Podívají se rovněž na obraz „*Evropa: práce stále probíhají*“, který je součástí stálé expozice Domu evropských dějin, a zamyslí se nad jeho významem v souvislosti s mapami. Vyzvěte skupiny, aby odpověděly na tyto otázky, jež jsou rovněž uvedeny v materiálu č. 2:

- Co vidíte, srovnáte-li tři mapy Evropy – mapu ze středověku, z období renesance a z 20. století? Překvapilo vás něco?
- Na obraze „*Evropa: práce stále probíhají*“ jsou zeměpisné obrysy namalovány hrubými tahy štětce: jaký dojem tato technika vyvolává? Co se podle vás umělec snažil sdělit o Evropské unii, když tuto techniku použil? Jaké jsou podobnosti a rozdíly mezi tímto obrazem a třemi mapami Evropy, které jste právě viděli?
- Změnil se váš pohled na vlastní národní nebo evropskou identitu poté, co jste viděli tyto různé mapy?

Uspořádejte diskusi ve třídě a požádejte skupiny, aby se podělily o své odpovědi a aby na sebe vzájemně reagovaly.

DŮM EVROPSKÝCH DĚJIN

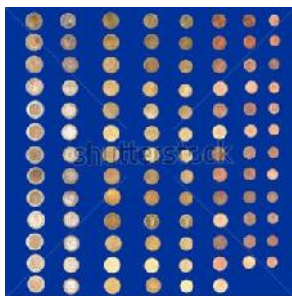
Skupinová aktivita č. 3: Jsou Evropané skutečně „jednotní v rozmanitosti“? (max. 10 minut)

Bulgarian: Единство в многообразието
Croatian: Ujedinjeni u različitosti
Czech: Jednotná v rozmanitosti
Danish: Forenet i mangfoldighed
Dutch: In verscheidenheid verenigd
English: United in diversity
Estonian: Ühinenud mitmekesisuses
Finnish: Moninaisuudessaan yhtenäinen
French: Unie dans la diversité
German: In Vielfalt geeint
Greek: Ενωμένοι στην πολυμορφία
Hungarian: Egység a sokféleségben
Irish: Aontaithe san éagsúlacht
Italian: Uniti nella diversità
Latvian: Vienoti daudzveidībā
Lithuanian: Suvienijusi įvairovę
Maltese: Magħquda fid-diversità
Polish: Zjednoczeni w różnorodności
Portuguese: Unidade na diversidade
Romanian: Unitate în diversitate
Slovak: Zjednotení v rozmanitosti
Slovene: Združeni v različnosti
Spanish: Unida en la diversidad
Swedish: Förenade i mångfalden

Zdroj: [Internetové stránky Evropské unie](#)

„Jednotná v rozmanitosti“ je motto Evropské unie, které zde můžete vidět v různých evropských jazycích. Potvrzuje obrovskou rozmanitost lidí, kultur a tradic na celém kontinentu, ale zároveň napovídá, že existují věci, které jsou pro tyto lidi a země společné. Dalším příkladem ilustrujícím tuto podvojnost je euromince – lícová strana je společná a rub mince se v každé zemi eurozóny liší. Rozdělte třídu do malých skupin a ukažte jim reprodukce euromincí v materiálu č. 3. Položte jim následující otázku, která je rovněž uvedena v materiálu:

- Myslíte si, že podoba euromincí je dobrým příkladem motta EU? Zdůvodněte proč ano, případně proč ne.

Zdroj: © Shutterstock

Vybídněte skupiny, aby v rámci diskuse seznámily ostatní studenty se svými odpověďmi. Poté studentům pomozte, aby si na základě příkladu národních stran euromincí uvědomili, jak důležitou

DŮM EVROPSKÝCH DĚJIN

úlohu má někdy historie a paměť pro vymezení společné identity a pro to, jakým způsobem se definuje národ nebo stát. Vyzvěte je, aby se zamysleli nad tím, co to znamená na úrovni Evropy: vzpomínky na historické události, a to pozitivní i negativní, jsou často vnímány jako něco, co Evropany spojuje. Souhlasí nebo nesouhlasí vaši studenti s touto myšlenkou? Jaký typ událostí, k nimž v minulosti došlo, by podle vašich studentů mohl vytvořit pocit společné evropské identity? Vyzvěte je, aby se zamysleli nad tím, proč se asi někteří lidé nemusí cítit součástí „sdílené evropské“ identity.

Do you feel part of a common European identity?

Started 29/10/2015 Future

Viviane Reding, Vice President of the European Commission, often speaks about her belief that stronger "political unions" will be needed if the EU is to survive the coming decades. During a smiley

Zdroj: [Internetové stránky Debating Europe](#)

Je důležité upozornit studenty na to, že stereotypní názory na různé evropské identity vždy existovaly a stále přežívají v povědomí veřejnosti. I když záměrem karikaturistů je pobavit, mohou karikatury lidi urážet nebo zraňovat. Rozdejte studentům materiál č. 4 a společně ve třídě diskutujte o jejich reakcích na vyobrazení evropských identit, které se objevují na těchto dvou obrázcích. Podívejte se společně na rozdíly a podobnosti mezi obrázky: díky srovnání příkladů z historie i současnosti studenti lépe porozumí významu karikatur obecně.

Zdroj:

DŮM EVROPSKÝCH DĚJIN

Český umělec David Černý vytvořil kontroverzní dílo, které si pohrává s představami o evropské identitě a dlouho zažitými stereotypy. Jeho plastika nazvaná „Entropa“ byla v roce 2009 vystavena v budově Justus Lipsius v Bruselu. Společně se studenty se podívejte na fotografie „Entropy“ a požádejte je, aby na toto umělecké dílo vyjádřili svůj názor. Co se podle jejich názoru snažil umělec říci o tom, co znamená být Evropanem?

Zdroj: [Sebastien Pirlet/Reuters](#)

Výuková aktivita č. 2: Vrstvy identity (max. 10 minut)

Vyzvěte studenty, aby si představili sami sebe v následující situaci: Odjeli jste z Evropy a pobýváte na jiném kontinentě. Někdo se vás zeptá, odkud jste. Jak odpovíte? Budete mluvit o svém regionu, městě, národnosti? Řeknete, že jste z Evropy nebo něco jiného?

Požádejte studenty, aby se také znovu podívali na odpovědi, které napsali na matričky během výukové aktivity č. 1. Uvedli Evropu jako jeden z prvků své identity? Pokud ano, jaké místo zaujímala ve vztahu k ostatním prvkům? Poté, co se studenti zamysleli nad otázkou evropské identity a na toto téma diskutovali, považují ji za důležitější?

Použijte odpovědi získané v rámci této aktivity k diskusi o tom, do jaké míry spojují studenti svou identitu s vlastní zemí a s Evropou obecně. Mají pocit, že jsou spjati s širší evropskou identitou, a pokud ano, jaké by mohly tyto vazby být? Pokud takový pocit nemají, proč?